

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 514/2566

อัยการสูงสุด โจทก์ นางสาว จ. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 227, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 6

ย่อ / หลักกฎหมาย

วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบให้ใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็ว และก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ศาลอาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร ซึ่งรวมทั้งการเรียกพยานที่สืบแล้วมาสืบใหม่โดยไม่ต้องมีฝ่ายใดร้องขอก็ได้ เพื่อให้ได้ความจริงของเรื่องนั้น ๆ และเมื่อได้ทำการไต่สวนพยานอย่างเต็มที่แล้ว จะพิพากษายกฟ้องโดยยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 227 วรรคสอง ก็ได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91, 147, 151 ให้จำเลยคืนเงิน 662,213 บาท แก่กรมส่งเสริมการเกษตร ผู้เสียหาย จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 (เดิม), 151 (เดิม) การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์และฐานเป็นเจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต เป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทซึ่งมีอัตราโทษเท่ากัน ให้ลงโทษฐานเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์เพียงบทเดียว ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกกระทงละ 5 ปี ทางนำสืบของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กระทงละหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกกระทงละ 3 ปี 4 เดือน จำนวน 13 กระทง รวมจำคุก 39 ปี 52 เดือน ให้จำเลยคืนเงิน 662,213 บาท แก่ผู้เสียหาย จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยกระทำผิดรวม 8 กระทง รวมจำคุก 24 ปี 32 เดือน ให้จำเลยคืนเงิน 138,106 บาท แก่ผู้เสียหาย นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์และจำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ทางไต่สวนข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งเกษตรจังหวัดสุรินทร์ สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำเลยเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบให้ใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา..." หากได้ใช้ระบบกล่าวหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแต่อย่างใดไม่ พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มาตรา 22 บัญญัติว่า "ในคดีที่อัยการสูงสุด พนักงานอัยการ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ให้ศาลนำรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของโจทก์ มาเป็นหลักในการแสวงหาความจริง และอาจสืบพยานเพิ่มเติมเพื่อหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานได้ตามที่เห็นสมควร" มาตรา 25 บัญญัติว่า "ในการสืบพยานบุคคลไม่ว่าจะเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้ศาลแจ้งให้พยานทราบประเด็นและข้อเท็จจริงที่จะทำการสืบพยาน แล้วให้พยานเบิกความในข้อนั้นด้วยตนเองหรือตอบคำถามศาล ศาลอาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีแม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม แล้วจึงอนุญาตให้คู่ความถามพยานเพิ่มเติม การถามพยานตามวรรคหนึ่ง จะใช้คำถามนำก็ได้ หลังจากคู่ความถามพยานตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้คู่ความฝ่ายใดถามพยานอีกเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล" และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 ข้อ 23 "ก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร ซึ่งรวมทั้งการเรียกพยานที่สืบแล้วมาสืบใหม่ด้วยโดยไม่ต้องมีฝ่ายใดร้องขอก็ได้" จากบทบัญญัติและข้อบังคับดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเป็นวิธีพิจารณาที่แสวงหาความจริงโดยศาลและศาลมีอำนาจไต่สวนเต็มที่เพื่อให้ได้ความจริงของเรื่องนั้น ๆ ดังนั้น หากศาลอุทธรณ์มีข้อสงสัยข้างต้นหรือต้องการไต่สวนพยานปากใดก็ชอบที่จะกำหนดให้ศาลชั้นต้นไต่สวนให้ได้ความจริง ทั้งนี้ตามกฎหมายข้างต้นประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 43 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 240 (2) และจะพิพากษายกฟ้องโดยยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 วรรคสองได้เฉพาะเมื่อเห็นว่าศาลได้ทำการไต่สวนพยานอย่างเต็มที่แล้ว ซึ่งเมื่อพิเคราะห์พยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนคดีนี้ เห็นว่า เพียงพอที่จะวินิจฉัยได้แล้วจึงเห็นควรวินิจฉัยโดยไม่ย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นไต่สวนพยานเพิ่มเติม มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยต่อไปว่า จำเลยเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 และมาตรา 151 หรือไม่ เห็นว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งเกษตรจังหวัดสุรินทร์ สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จึงเป็นหัวหน้าส่วนราชการมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรให้เป็นไปตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนดไว้ จัดการดูแลรักษาเงินของสำนักงานการเกษตรจังหวัดสุรินทร์ การอนุมัติการให้ปฏิบัติราชการแทนหรือการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งการอนุมัติอนุญาตให้ข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร อนุมัติให้เบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะ อนุมัติให้ใช้รถยนต์ส่วนกลางออกนอกเขตจังหวัดที่ตั้งสำนักงาน หรือเป็นการใช้ข้ามคืนของข้าราชการและลูกจ้างในสังกัด การสั่งให้ข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดปฏิบัติงานนอกเวลาและการอนุมัติให้เบิกจ่ายค่าทำการนอกเวลาได้ตามสิทธิ รวมทั้งการอนุมัติสัญญารับรองการยืมเงินทดรองราชการของข้าราชการในสังกัดที่ไม่เกิน 100,000 บาท ทั้งนี้ตามคำสั่งสำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ ที่ 15/2558 เรื่องการมอบหมายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ คำสั่งจังหวัดสุรินทร์ ที่ 5010/2540 เรื่องการมอบอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด นายอำเภอและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอปฏิบัติราชการแทน และคำสั่งจังหวัดสุรินทร์ ที่ 2565/2542 เรื่อง การมอบอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดให้แก่รองผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด นายอำเภอและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ปฏิบัติ

ราชการแทน จำเลยจึงมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการและดูแลรักษาเงินที่สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ได้รับมอบหมายจากผู้เสียหาย การที่จำเลยใช้อำนาจในตำแหน่งสั่งการให้ผู้ได้บังคับบัญชาขออนุมัติยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการที่ไม่ได้จ่ายจริง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการที่ไม่ได้ไปจริง เพื่อเป็นค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มที่จ่ายเกินความจริง จำเลยเป็นผู้อนุมัติและสั่งจ่ายเช็คโดยไม่ขีดฆ่าคำว่า "หรือผู้ถือ" ออก ซึ่งผิดระเบียบ ให้ผู้ได้บังคับบัญชานำเช็คเรียกเก็บเงินแล้วนำเงินให้จำเลยหรือนำเงินเข้าบัญชีเงินฝากของจำเลยและจำเลยสั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำใบสำคัญส่งใช้เงินยืมอันเป็นเท็จ แม้การเบิกจ่ายเงินจะมีเจ้าหน้าที่อื่นดูแลดังที่จำเลยอ้างมาในฎีกา แต่จำเลยในฐานะเป็นหัวหน้าส่วนราชการก็ยังคงมีหน้าที่จัดการและรักษาเงินดังกล่าวด้วย การกระทำของจำเลยดังวินิจฉัยข้างต้นเป็นวิธีการในการเบียดบังเอาเงินที่จำเลยมีหน้าที่ต้องจัดการและรักษาเพื่อให้เงินมาอยู่ในความครอบครองของจำเลยแล้วจำเลยเบียดบังเอาเงินดังกล่าวไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการทุจริต เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 และการสั่งการและการดำเนินการโดยมิชอบดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายต่อรัฐและผู้เสียหายซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 ด้วย คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6792/2561 ที่จำเลยอ้างมาในฎีกาข้อเท็จจริงไม่ตรงกับคดีนี้ ทางใต้สวนข้อเท็จจริงจึงมีน้ำหนักมั่นคง ไม่เป็นพิรุธขัดกันเอง และไม่ขัดแย้งกับเอกสารดังที่จำเลยอ้างมาในฎีกา ฟังได้ว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องโจทก์ทุกข้อ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ยกฟ้องโจทก์บางส่วนนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น ส่วนฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 (เดิม), 151 (เดิม) การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์และฐานเป็นเจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตเป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทซึ่งแต่ละบทมีอัตราโทษเท่ากัน ให้ลงโทษฐานเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์เพียงบทเดียวตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกกระทงละ 5 ปี ทางใต้สวนพยานจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กระทงละหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกกระทงละ 3 ปี 4 เดือน รวม 13 กระทง รวมจำคุก 39 ปี 52 เดือน ให้จำเลยคืนเงิน 662,213 บาท แก่ผู้เสียหาย

องค์คณะ

เอกวิทย์ วัชวลคุ · ชาญณรงค์ ปราณีจิตต์ · จาตุรงค์ สรรนวัตร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/514/2566>